

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

15 Μαρτίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1691

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 83/26-02-2024

Τροποποίηση Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία» («Environment and Health. Management of Environmental Health Effects»).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,

2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,

3. την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16-02-2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079),

4. τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83),

5. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),

6. τις διατάξεις του ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15,

7. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),

8. την υπ' αρ. 1432/20-01-2023 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (Β' 392),

9. την υπ' αρ. 994/28-08-2018 (Β' 4173) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία επανιδρύθηκε το Π.Μ.Σ. «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία» της Ιατρικής Σχολής,

10. την υπ' αρ. 951/15-11-2021 (Β' 5846) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του Π.Μ.Σ. «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία» της Ιατρικής Σχολής,

11. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ (συνεδρίαση 30-11-2023),

12. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (6η συνεδρία 31-01-2024),

13. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Κανονισμού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ με τίτλο «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία» («Environment and Health. Management of Environmental Health Effects»), από το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

Άρθρο 1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Π.Μ.Σ. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ» είναι να εκπαιδεύσει και να εξειδικεύσει επιστήμονες στο ευρύ και διεθνώς αναπτυσσόμενο πεδίο της επίδρασης του Περιβάλλοντος στην Υγεία, προκειμένου να είναι σε θέση να διαχειριστούν θέματα που αφορούν στις επιπτώσεις αυτές. Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ., διοργανώνονται μαθήματα, εργαστηριακές ασκήσεις, σεμινάρια, επισκέψεις πεδίου και θερινά σχολεία, αλλά και ημερίδες και συνέδρια με δυνατότητα παρακολούθησης κατά περίπτωση και από το ευρύ κοινό.

1.2 Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ», μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

1.3 Οι τίτλοι απονέμονται από την Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

1.4 Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. μπορούν:

α) Να στελεχώσουν διοικητικές θέσεις στον κρατικό και ιδιωτικό τομέα που απαιτούν γνώσεις για τη διαχείριση θεμάτων που αφορούν στην επίδραση του Περιβάλλοντος στην Υγεία.

β) Να διδάσκουν σε τμήματα των ΑΕΙ και των ΑΤΕΙ και σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, καθώς και σε ειδικευμένα σεμινάρια διοικητικών/τεχνικών υπαλλήλων, τα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ. που απαιτούν πιστοποιημένη γνώση αυτών των γνωστικών αντικειμένων.

γ) Να απασχοληθούν ως τεχνικοί σύμβουλοι σε θέσεις λήψης αποφάσεων, όπου απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις για τη Διαχείριση Θεμάτων Επίδρασης του Περιβάλλοντος στην Υγεία, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Άρθρο 2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το νόμο 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Αρμόδιες της Συνέλευσης είναι να:

α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ,

γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει η Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ,

δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες της Ιατρικής Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.,

στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών της Ιατρικής Σχολής,

ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

2.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής ή/και Ομότιμους Καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορί-

ζεται με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

β) Το Π.Μ.Σ. έχει ιδίους πόρους και μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστοασία της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής.

Άρθρο 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Π.Μ.Σ. «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία» γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου σπουδών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής, καθώς και αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, των Σχολών Επιστημών Υγείας, Θετικών Επιστημών, Πολυτεχνικών Σχολών, καθώς και πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε πενήντα (50) συνολικά. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ'έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Άρθρο 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Κάθε Μάιο με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα της Ιατρικής Σχολής και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής.

4.3 Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής αναθέτει στη Σ.Ε. τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας επιπέδου Β2 ή ανωτέρου (για τους μη κατόχους πιστοποιητικού, προβλέπεται διαδικασία προφορικής εξέτασης)
- Συστατικές επιστολές
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του Π.Μ.Σ., γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψηφίους,
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

4.5 Για τους/τις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Προκειμένου να αναγνωριστεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.,

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

α/α	Κριτήριο	Μόρια	Μέγιστος αριθμός μορίων	Ποσοστό βαρύτητας	Μέγιστο
1	Βαθμός πτυχίου Α' κύκλου σπουδών συναφούς με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που οι συναφείς με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. αποκτηθέντες τίτλοι Α' κύκλου σπουδών είναι άνω του ενός, θα λαμβάνεται υπόψη ο τίτλος με το μεγαλύτερο βαθμό πτυχίου.	0 έως 10	10	10%	1
2	Μέσος όρος βαθμολογίας στα μαθήματα του Α' κύκλου σπουδών που είναι συναφή με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.. Σε περίπτωση που οι συναφείς με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. αποκτηθέντες τίτλοι Α' κύκλου σπουδών είναι άνω του ενός, θα λαμβάνεται υπόψη ο τίτλος με το μεγαλύτερο βαθμό πτυχίου.	0 έως 10	10	10%	1
2	Δεύτερο πτυχίο Α' Κύκλου σπουδών	0 ή 1 (μη συναφές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.) ή 2 (συναφές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.)	2	2%	0,04
3	Κατοχή Μεταπτυχιακού Τίτλου (μέχρι 1)	0 ή 5	5	3%	0,15
4	Κατοχή Διδακτορικού Τίτλου	0 ή 10	10	5%	0,5
5	Γνώση αγγλικής γλώσσας	B2: 3, Γ1: 4, Γ2: 5	5	10%	0,5
6	Γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας	B2:1, Γ1: 2, Γ2: 3	3	4%	0,12
7	Επίδοση σε διπλωματική εργασία όπου αυτή προβλέπεται στον Α' κύκλο σπουδών. Σε περίπτωση που οι συναφείς με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. αποκτηθέντες τίτλοι Α' κύκλου σπουδών είναι άνω του ενός, θα λαμβάνεται υπόψη ο τίτλος με το μεγαλύτερο βαθμό πτυχίου.	0 έως 10	10	10%	1
8	Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά ή συνέδρια με κριτές (μέχρι 5, 1 μόριο ανά δημοσίευση)	0 έως 5	5	2%	0,1
9	Ερευνητική δραστηριότητα σε αντικείμενο συναφές με το Π.Μ.Σ.	0 ή 10	10	1%	1
10	Επαγγελματική δραστηριότητα σε αντικείμενο συναφές με το Π.Μ.Σ.	0 ή 10	10	1%	1
11	Συστατικές επιστολές	0 έως 10	10	2%	2
12	Προσωπική Συνέντευξη	0 έως 10	10	40%	4
				100%	

4.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η Σ.Ε. καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι

επιλαχόντες/ουσες (εάν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέ-

λευση της Ιατρικής Σχολής. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό των δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα πέντε (5) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

5.3 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.4 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής.

Άρθρο 6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν σεμινάρια, εργαστηριακές ασκήσεις, επισκέψεις πεδίου κ.λπ.

6.3 Η γλώσσα διδασκαλίας η ελληνική και κατά περίπτωση η αγγλική γλώσσα (π.χ. πρόσκληση ξένων ομιλητών), ενώ η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική γλώσσα.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται, κατά περίπτωση, σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών κ.ά., καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τρίτο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

6.6 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης ή εξ αποστάσεως σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.

6.7 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των υποχρεωτικών μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' εξάμηνο		
Θεματικές Ενότητες	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Βασικές Γνώσεις Μορφολειτουργικής Οργάνωσης Ζωής Ι	3	4
Βασικές Γνώσεις Μορφολειτουργικής Οργάνωσης Ζωής ΙΙ	3	3
Γενική και Περιβαλλοντική Παθολογική Ανατομική	3	3
Εισαγωγή στις Επιστήμες του Περιβάλλοντος	3	4
Βασικές Αρχές Τοξικολογίας και Περιβαλλοντικής Έκθεσης	3	3
Βιοστατιστική, Επιδημιολογία και Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών	3	3
Διαχείριση Ποιότητας Αέρα, Υδάτων και Αποβλήτων	3	3
Διαχείριση Περιβαλλοντικών και Διατροφικών Κρίσεων και Θέματα Επαγγελματικής Υγείας	3	4
Παγκόσμια Κλιματική Αλλαγή και Επιπτώσεις στην Υγεία - Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Στρατηγικές	3	3
Σύνολο	27	30

Β' εξάμηνο		
Θεματικές ενότητες	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Έκθεση και Απέκκριση στον Ανθρώπινο Οργανισμό	3	3
Γονιμότητα, Έμβρυο και Περιβάλλον	3	4

Επιπτώσεις στην Υγεία από την Περιβαλλοντική Έκθεση Ι	3	5
Επιπτώσεις στην Υγεία από την Περιβαλλοντική Έκθεση ΙΙ	3	4
Επιπτώσεις στην Υγεία από την Περιβαλλοντική Έκθεση ΙΙΙ	3	3
Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Διαχείριση Περιβαλλοντικής Έκθεσης	3	3
Βασικές Αρχές Βιοοικονομίας και Περιβαλλοντική Νομοθεσία	3	3
Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός, Νέες Τεχνολογίες Δόμησης και Ανανεώσιμες Μορφές Ενέργειας	3	2
Περιβαλλοντική Κοινωνιολογία, Εκπαίδευση και Επικοινωνία	3	3
Σύνολο	27	30

Γ' Εξάμηνο	
	ECTS
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας	
Σύνολο	30

6.8 Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων
ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΜΟΡΦΟΛΕΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΖΩΗΣ Ι

Τι είναι κύτταρο. Οργάνωση κυττάρου. Προκαρυωτικό κύτταρο. Ευκαρυωτικό κύτταρο. Κυτταρικοί τύποι. Χημική σύσταση του κυττάρου. Κυτταρικά οργανίδια. Δομή και λειτουργία οργανιδίων. Βιολογικές μεμβράνες. Πυρήνας. Σύνθεση και έκκριση πρωτεϊνών. Κυτταρικός μεταβολισμός. Ινίδια κυτταροσκελετού. Κυτταρική κίνηση. Γενετικό υλικό. Χρωματίνη-Χρωμόσωμα. Ιστόνες. Ροή γενετικής πληροφορίας. Αντιγραφή. Μεταγραφή. Μετάφραση. Επιδιόρθωση. Κυτταρικός κύκλος. Φάσεις κυτταρικού κύκλου. Μεσόφραση. Κυτταρική διαίρεση. Μίτωση. Κυτοκίνηση. Στάδια μίτωσης. Έλεγχος κυτταρικού κύκλου. Μείωση. Στάδια μείωσης. Απόπτωση. Τα βασικά βιομόρια. Χημική δομή βιομορίων. Βασικές λειτουργίες βιομορίων. Ενεργειακό ισοζύγιο στο κύτταρο. Αλληλεπίδραση βιομορίων. Αρχές επικοινωνίας κυττάρων. Κυτταρικοί μηχανισμοί επικοινωνίας. Μοριακή βάση κυτταρικής ρύθμισης και επικοινωνίας. Οργάνωση του ανθρώπινου σώματος. Είδη ιστών και λειτουργικά χαρακτηριστικά αυτών. Επιθηλιακός Ιστός. Συνδετικός Ιστός. Μυϊκός Ιστός. Νευρικός Ιστός. Συστήματα οργάνων και λειτουργία αυτών. Αναπνευστικό Σύστημα. Κυκλοφορικό Σύστημα. Πεπτικό Σύστημα. Ουροποιητικό Σύστημα. Γεννητικό Σύστημα Θήλεος - Άρρενος και Μαστός. Ενδοκρινικό Σύστημα. Νευρικό Σύστημα και Αισθητήρια Όργανα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΜΟΡΦΟΛΕΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΖΩΗΣ ΙΙ

Ιστολογία Οργάνων Αναπνευστικού και Κυκλοφορικού Συστήματος με επίδειξη πλακιδίων στο μικροσκόπιο. Ιστολογία Οργάνων Πεπτικού Συστήματος, συμπεριλαμβανομένων του ήπατος, του παγκρέατος και λοιπών ενδοκρινών αδένων με επίδειξη πλακιδίων στο μικροσκόπιο. Ιστολογία Οργάνων Ουροποιητικού και Γεννητικού Συστήματος Άρρενος με επίδειξη πλακιδίων στο μικροσκόπιο. Ιστολογία Γεννητικού Συστήματος Θήλεος και Μαστού με επίδειξη πλακιδίων στο μικροσκόπιο.

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

Είδη βιοψιών. Στάδια επεξεργασίας των ιστών. Κυτταρική βλάβη. Κυτταρική προσαρμογή. Είδη εκφύλισης. Χρωστικές εναποθέσεις. Αμυλοείδωση. Ατροφία. Ελεγχόμενες διαταραχές της κυτταρικής αύξησης. Απόπτωση. Νέκρωση. Νεοπλασία. Ορισμός φλεγμονής. Ήδη φλεγμονωδών κυττάρων και φλεγμονώδους εξιδρώματος. Πορεία της φλεγμονής - Επανορθωτικοί μηχανισμοί. Μορφές ανοσίας. Ανοσοαρμόδιοι κυτταρικοί πληθυσμοί και λειτουργίες τους. Μορφολογικές τεχνικές (επίπεδο κυττάρου-ιστού). Μη μορφολογικές τεχνικές (απομονωμένα βιομόρια). Κατεργασία βιολογικού υλικού για παρατήρηση στο οπτικό και ηλεκτρονικό μικροσκόπιο. Βασικές αρχές ιστοχημείας. Δομή ηπατικού κυττάρου ως πρότυπο. Αναγνώριση κυτταρικών οργανιδίων στο ηλεκτρονικό μικροσκόπιο. Κυτταρική βλάβη. Μορφολογικές επιπτώσεις της κυτταρικής βλάβης. Υπερμικροσκοπικές αλλοιώσεις στο ηλεκτρονικό μικροσκόπιο. Μικροσκοπικές αλλοιώσεις στο οπτικό μικροσκόπιο. Ενδοκυτταρική κατανομή πρωτεϊνών με ανοσοϊστοχημεία - ανοσοφθορισμό. Ενδοκυτταρική εντόπιση DNA, RNA με in situ υβριδισμό (χρωμογόνο-φθορίζοντα). Απομόνωση βιομορίων. Βασικές αρχές της αλυσιδωτής αντίδρασης πολυμεράσης (PCR). Αποτυπώματα του Περιβάλλοντος στο DNA, στα κύτταρα και στους ιστούς. Σχέση περιβαλλοντικών παραγόντων με τη φλεγμονή, την ίνωση, την αλλεργία, τις ελεγχόμενες διαταραχές της κυτταρικής αύξησης και τη νεοπλασία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το Ατμοσφαιρικό Οριακό Στρώμα (ΑΟΣ). Καταστάσεις του ΑΟΣ. Ανάπτυξη και διατήρηση τυρβώδους κατάστασης. Τυρβώδης μεταφορά ορμής και θερμότητας. Χρονική εξέλιξη του βάθους του ΑΟΣ. Ανάπτυξη θαλάσσιας και απόγειας αύρας. Το ΑΟΣ πάνω από θάλασσα. Σύζευξη του ατμοσφαιρικού και θαλάσσιου οριακού στρώματος. Ανταλλαγές ενέργειας και ορμής. Μη ομογενές ΑΟΣ. Αλλαγή της επιφανειακής τραχύτητας και της επιφανειακής θερμοκρασίας. Ροή πάνω από λόφο. Τοπικές ροές

κυκλοφορίας και επίδραση ανάγλυφου. Το ΑΟΣ πάνω από πόλη. Τύποι φυσικών και ανθρωπογενών ακτινοβολιών στο περιβάλλον. Διάκριση σε ιονίζουσες και μη-ιονίζουσες ακτινοβολίες. Οργανολογία και μετρολογία. Το γήινο ηλεκτρικό και μαγνητικό πεδίο και οι συναφείς μεταβολές και επιδράσεις. Το πλανητικό ισοζύγιο ακτινοβολιών στο φυσικό φαινόμενο θερμοκηπίου και οι συναφείς μεταβολές και επιδράσεις. Επιδράσεις των ακτινοβολιών σε ζωντανούς οργανισμούς. Επιδράσεις των ακτινοβολιών σε φυσικά και τεχνικά συστήματα. Ειδικές αρχές και κανόνες στην αντιμετώπιση και διαχείριση των ποικίλων επιδράσεων από ακτινοβολίες. Συνετή αποφυγή, ακτινοπροστασία και εφαρμογές. Χημεία της ατμόσφαιρας και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης: Δομή και σύσταση της ατμόσφαιρας, Η χημεία της στρατόσφαιρας και της τροπόσφαιρας, Επιπτώσεις των ρύπων στην ατμόσφαιρα, Καταστροφή της στιβάδας όζοντος, Φωτοχημικό νέφος, Όξινη βροχή, Φαινόμενο του θερμοκηπίου, Ρύπανση εσωτερικών χώρων. Χημεία της υδρόσφαιρας και της ρύπανσης των υδάτων: Φυσικά ύδατα, τύποι και σύσταση, Αλληλεπιδράσεις των υδάτων με τον αέρα και τα ιζήματα, Φυσικοχημικές διεργασίες σε υδατικά συστήματα, Επιπτώσεις των ρύπων στην υδρόσφαιρα. Χημεία της λιθόσφαιρας και της ρύπανσης του εδάφους: Η λιθόσφαιρα και τα συστατικά της μέρη, Χαρακτηριστικά εδαφών, Αποσάθρωση, Επιδράσεις των ρύπων στη λιθόσφαιρα (Γεωργία, Εξόρυξη μετάλλων, Απόβλητα). Επιδράσεις των ρύπων στη βιόσφαιρα: Ταξινόμηση των ρύπων, Τοξικολογικές έννοιες, Ταξινόμηση επικίνδυνων ουσιών, Πολυχλωριωμένες ενώσεις, Ενδοκρινικοί διαταράκτες, Παρασιτοκτόνα, Αρωματικοί υδρογονάνθρακες, Βαρέα Μέταλλα, Εκτίμηση κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Απορρόφηση, Κατανομή, Απέκκριση Τοξικών Ουσιών. Στοιχεία Βιομετατροπής. Όργανα-Στόχοι Τοξικών Ουσιών. Βιοδείκτες έκθεσης σε τοξικές χημικές ουσίες. Ναρκωτικές ουσίες/ουσίες απαγορευμένες στον έλεγχο doping: Μεταβολίτες ενδιαφέροντος. Δειγματοληψία βιολογικού δείγματος. Προετοιμασία βιολογικού δείγματος - εκχύλιση/απομόνωση ουσιών ενδιαφέροντος, παραγωγή/απομόνωση, χρωματογραφική ανάλυση, φασματομετρία μάζας/ατομική απορρόφηση. Ταχείες τεχνικές ανάλυσης. Το νερό σαν κρίσιμος παράγοντας. Επιφανειακά και υπόγεια νερά, αλμυρά και γλυκά νερά. Βιώσιμη διαχείριση του νερού. Ανθρώπινες χρήσεις του νερού και προδιαγραφές του. Κατηγορίες υποβάθμισης των χαρακτηριστικών του και συνέπειες. Φυσικές και ανθρωπογενείς πηγές ρύπανσης, κατηγορίες ρύπων. Ευτροφισμός νερών, μικροβιολογικές παράμετροι. Θαλάσσια ρύπανση από πετρελαιοειδή, συνέπειες και αντιμετώπιση. Ρύπανση της ατμόσφαιρας, φυσική και ανθρωπογενής ρύπανση, κύριες πηγές ρύπανσης. Επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία. Ιστορικά επεισόδια ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Χαρακτηριστικά, αίτια και συνέπειες της αιθαλομίχλης και της φωτοχημικής αιθαλομίχλης. Κατηγορίες ρύπων, κυριότεροι ρύποι, πηγές εκπομπής τους, ιδιότητες και συνέπειες στο περιβάλλον και στην

υγεία. Παγκόσμιας κλίμακας φαινόμενα (φαινόμενο θερμοκηπίου, καταστροφή ζώνης όζοντος), όξινη βροχή, αιωρούμενα σωματίδια (ιδιότητες, κατηγορίες, δράσεις και συνέπειες). Σύσταση εδάφους, εδαφικοί οριζόντες. Πηγές ρύπανσης. Κυριότεροι ρύποι: βαρέα μέταλλα, υδρογονάνθρακες, πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες, χλωριωμένοι υδρογονάνθρακες, διοξίνες, φυτοφάρμακα, λιπάσματα. Ιδιότητες ρύπων, μηχανισμοί διασποράς, κινητοποίηση ρύπων, δοκιμές εκχυλισιμότητας. Συνέπειες στην υγεία. Μέθοδοι αποκατάστασης εδαφών. Διασπορά των ρύπων εδάφους στον αέρα και στα νερά. Απορρόφηση ρύπων από τα νερά. Διάβρωση, αλμύριση και ερημοποίηση εδαφών.

ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ, ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ο ρόλος της στατιστικής στην ιατρική. Βασικές έννοιες. Στοιχεία σχεδιασμού ιατρικής έρευνας. Πληθυσμός και Δείγμα. Δειγματοληπτικές μέθοδοι. Υπολογισμός Δείγματος. Συλλογή και Παρουσίαση του στατιστικού υλικού (πίνακες, παραστάσεις). Μέτρα θέσης. Μέτρα διασποράς. Έλεγχοι Υποθέσεων. Διαστήματα Εμπιστοσύνης μέσων τιμών και ποσοστών. Εισαγωγή στην Ανάλυση Διακύμανσης - Εφαρμογές. Μη παραμετρική στατιστική - Έλεγχος Χι-τετράγωνο. Σχετικός Λόγος Συμπληρωματικών Πιθανοτήτων - Σχετικός Κίνδυνος. Εξάρτηση - Συσχέτιση - Γραμμική και Λογιστική παλινδρόμηση - Εφαρμογές. Υπολογισμός μεγέθους δείγματος. Κατηγορίες ιατρικών μελετών (πειραματικές, παρατήρησης, περιγραφικές, συγχρονικές, αναδρομικές, προοπτικές, τυχαίοποιημένες, μελέτες ασθενών - μαρτύρων). Ερωτηματολόγια - Εγκυρότητα - Αξιοπιστία. Διερεύνηση αθροιστικών κρουσμάτων νόσου με την εφαρμογή γεωγραφικών μεθόδων. Γεωγραφική ανάλυση βιομηχανικού κινδύνου. Ατμοσφαιρική ρύπανση: Μελέτες χρονοσειρών και γεωγραφικές μελέτες. Ιονίζουσες και μη ακτινοβολίες: Επικίνδυνα απόβλητα. Νερό και Υγεία: Προς μια παγκόσμια κρίση νερού. Υδάτινα λύματα στη γεωργία και τις υδατοκαλλιέργειες. Κλιματική Αλλαγή: Ακραία καιρικά φαινόμενα. Επιδημιολογικά στοιχεία σε σχέση με το περιβάλλον και την υγεία: Ανασκόπηση και μελλοντικές τάσεις. Βασικές έννοιες των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών. Μοντέλα αναπαράστασης του χώρου. Εισαγωγή χωρικών και περιγραφικών δεδομένων. Προβολικά συστήματα. Διαχείριση χωρικών δεδομένων. Ανάλυση χώρου. Βασικές χαρτογραφικές έννοιες. Χαρτογραφικές απεικονίσεις.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΑΕΡΑ, ΥΔΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Κύριοι αέριοι και σωματιδιακοί ρύποι. Πηγές εκπομπής στην ατμόσφαιρα. Βασικοί ορισμοί. Αερόλυμα και ιδιότητες ατμοσφαιρικών σωματιδίων. Εισαγωγή στην ποιότητα αέρα εσωτερικών χώρων. Επίπεδα συγκέντρωσης και πηγές ρύπων σε εσωτερικούς χώρους. Επίδραση της εξωτερικής ατμόσφαιρας στην ποιότητα αέρα των εσωτερικών χώρων. Διαχείριση ποιότητας αέρα εσωτερικών χώρων. Εκτίμηση έκθεσης του πληθυσμού. Επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία του ανθρώπου. Τοξικολογία. Επιδημιολογία. Μεγέθη και διεργασίες που ορίζουν την έκθεση του πληθυσμού σε ατμοσφαιρικούς

ρύπους. Ιδιότητες των αιωρούμενων σωματιδίων που σχετίζονται με επιπτώσεις στην υγεία. Το νερό ως κοινωνικό αγαθό. Οι ανάγκες σε πόσιμο νερό. Ποιοτικά χαρακτηριστικά πόσιμου νερού (οργανοληπτικά, χημικά, μικροβιολογικά, ραδιολογικά), υφαλμύριση. Απολύμανση και απολυμαντικά, σκληρότητα, αζωτούχες ενώσεις στο νερό, δίκτυα ύδρευσης και υλικά τους. Επεξεργασία πόσιμου νερού (κροκύδωση, καθίζηση, φιλτράρισμα, απολύμανση), αφαλάτωση, αποσκληρυνση. Χαρακτηριστικά αστικών λυμάτων και υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, COD και BOD. Δίκτυα αποχέτευσης, αποδέκτες υγρών αποβλήτων, λόγοι επεξεργασίας υγρών αποβλήτων. Βιολογικός καθαρισμός και στάδια επεξεργασίας (μηχανικό, βιολογικό, χημικό-τριτοταγές), διάθεση επεξεργασμένων υγρών. Βιολογική ιλύς, χαρακτηριστικά, επεξεργασία και διάθεσή της. Ορισμός και είδη ρύπανσης - κατηγορίες χημικών ρύπων. Οδοί εισόδου στο οικοσύστημα. Δοκιμασίες τοξικότητας. Επιδράσεις στους οργανισμούς. Ο κύκλος του νερού. Ζώνες του υπόγειου νερού. Επίδραση της κλιματικής αλλαγής. Άρδευση. Διαχείριση των αστικών υδατικών συστημάτων (ύδρευση, αποχέτευση, αντιπλημμυρική προστασία και διαχείριση ομβρίων υδάτων). Χρήση των υδάτινων πόρων (διαθεσιμότητα και χρήσεις - ποιότητα νερού). Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά. Βασικές αρχές οικοτοξικολογίας. Μηχανισμοί διασποράς στο περιβάλλον χημικών ρύπων. Τοξικές χημικές ενώσεις στο περιβάλλον. Βιοσυσσώρευση και τροφική αλυσίδα. Τοξικές δράσεις και συγκεντρώσεις, Επιδράσεις στους οργανισμούς και στα οικοσυστήματα. Ανακύκλωση, πλεονεκτήματα αυτής, μέθοδοι ανακύκλωσης στην πηγή και σε εγκαταστάσεις, συνήθη υλικά-στόχοι της ανακύκλωσης (χαρτί, πλαστικά, γυαλί, μέταλλα κ.λπ.), εναλλακτική διαχείριση μερικών υλικών. Κατηγορίες στερεών αποβλήτων (αστικά, βιομηχανικά, αγροτικά, αδρανή), ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά τους. Στάδια διαχείρισης στερεών απορριμμάτων (προσωρινή αποθήκευση, περισυλλογή/μεταφορά, τελική διάθεση), σταθμοί μεταφόρτωσης. Προβλήματα από την ανεξέλεγκτη απόρριψη. Υγειονομική ταφή (κριτήρια για ΧΥΤΑ, στραγγίσματα και προστασία υδροφόρου ορίζοντα, βιοαέριο και περισυλλογή του, κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤΑ, αντιμετώπιση προβλημάτων, τελική αποκατάσταση). Λιπασματοποίηση (χαρακτηριστικά της μεθόδου, παραγωγή compost, πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα), θερμική επεξεργασία (καύση και πυρόλυση, χαρακτηριστικά των μεθόδων, βασικοί προβληματισμοί - μειονεκτήματα. Διαχείριση βιομηχανικών απορριμμάτων. Νοσοκομειακά/μολυσματικά απορρίμματα (κατηγορίες υλικών, περισυλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία).

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ποσοτικά και ποιότητα δεδομένα φυσικών καταστροφών σε παγκόσμιο επίπεδο. Η επιδημιολογία των φυσικών καταστροφών. Βασικές αρχές προνοσοκομειακού συντονισμού και ιατρικής διαχείρισης φυσικών καταστροφών. Θέματα ψυχολογικής υποστήριξης θυμάτων και διασωστών. Μελέτες περίπτωσης: Φυσικές καταστροφές στον ελληνικό χώρο και ιατρική διαχείριση τους. Διαχείριση της διαδικασίας υψηλού κινδύνου. Δια-

χείριση διατροφικών κρίσεων. Διαχείριση διαδικασιών/ διεργασιών στα τρόφιμα. Ιχνηλασιμότητα και ασφάλεια τροφίμων. Γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα. Περιγραφή του αντικειμένου της επαγγελματικής υγείας και του ρόλου της Ιατρικής Εργασίας. Συγγένειες Ιατρικής - Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία με τη Δημόσια Υγεία - Δημόσια Υγιεινή.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Ορισμός Παγκόσμιας Κλιματικής Αλλαγής (ΠΚΑ). Η παγκόσμια κλιματική μεταβολή και οι προκλήσεις της. Μοντέλα περιγραφής σεναρίων αερίων εκπομπών. Θερμοκηπικά αέρια. Η διαταραχή ακτινοβολίας και τα διάφορα σενάρια εκπομπών. Η θερμοϋγρομετρική μεταβολή με βάση τα σενάρια εκπομπών. Η διαταραχή της κυκλοφορίας των ατμοσφαιρικών συστημάτων. Η εξέλιξη της κλιματικής μεταβολής τον 21ο αιώνα. Εκτίμηση των κινδύνων που αυτή συνεπάγεται. Αιωρούμενα σωματίδια: φυσικο-χημικές ιδιότητες. Νέφη. Αλληλεπιδράσεις σωματιδίων - νεφών. Ρόλος σωματιδίων και νεφών στην ΠΚΑ. Ακραία καιρικά φαινόμενα. Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη διατροφή και στην υγεία (ενήλικων, παιδιών, ευπαθών ομάδων). Τρέχουσες Στρατηγικές Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα Διαχείρισης Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία στους τομείς: Διατροφή/Χημική Ρύπανση/Ακτινοβολία/Κλιματική Αλλαγή σε συνεργασία με WHO/IARC/EFSA. Η ταχέως αναπτυσσόμενη τάση οργάνωσης σε διασύνδεση δομών και υπηρεσιών σε «ΜΙΑ ΥΓΕΙΑ» ("ONE HEALTH").

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

Ο αναπνευστικός βλεννογόνος ως οδός έκθεσης και απορρόφησης τοξικών ουσιών. Είδη τοξικών ουσιών και Μηχανισμοί απορρόφησης. Ενεργοποίηση τοξικών ουσιών. Μηχανισμοί Απέκκρισης από το αναπνευστικό σύστημα. Πνευμονοτοξικότητα. Μορφές απάντησης στην τοξική δράση. Παράγοντες που επηρεάζουν την απορρόφηση ουσιών στον πεπτικό σωλήνα. Μηχανισμοί και παράγοντες που επηρεάζουν την απορρόφηση: Ανατομία, φυσιολογία, «χημεία» της απορρόφησης. Ο ρόλος του ήπατος, της χολής και των χολικών αλάτων. Εντεροηπατική κυκλοφορία. Ηπατοτοξικότητα και τύποι ηπατικής βλάβης. Κλινικές αναφορές και παραδείγματα. Μηχανισμοί νεφροτοξικότητας και νεφρικής ανεπάρκειας. Περιβαλλοντικοί και Επαγγελματικοί παράγοντες που προκαλούν νεφροτοξικότητα. Βιοχημικοί μηχανισμοί νεφροτοξικότητας. Κλινικές εκδηλώσεις και εκτίμηση της τοξικής βλάβης στους νεφρούς. Νεφροτοξικότητα οφειλόμενη σε Βαρέα Μέταλλα: επιδημιολογία, νεφροτοξικά σύνδρομα, παθολογοανατομικές αλλοιώσεις. Ελαχιστοποίηση τοξικής βλάβης από Βαρέα Μέταλλα. Νεφροτοξικότητα από Φάρμακα. Τοξικοί Οργανικοί διαιλύτες που προκαλούν αλλοιώσεις στους νεφρούς. Επιδράσεις στους νεφρούς ως επί Ακτινοβολίας. Καρκίνος ουροδόχου κύστεως: Επαγγελματική έκθεση. Οδοί διέλευσης ουσιών. Διαδερμική απορρόφηση ουσιών. Επίδραση ρύπων στο δέρμα. Πλακούντας: η θύρα προς το περιβάλλον του εμβρύου. Δομή. Λειτουργία. Ιστολογία.

Εμβρυϊκή αγγειακή κυκλοφορία. Μητρική αγγειακή κυκλοφορία. Διάχυση. Διαπότιση. Εμβρυομητρική ανταλλαγή. Παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία του πλακούντα. Αιματοπλακουντιακός φραγμός. Πλακουντιακή αιτιολογία υπολειπόμενης ενδομήτριας ανάπτυξης του εμβρύου. Πλακουντιακή αιτιολογία παθολογίας του εμβρύου και του νεογνού.

ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ, ΕΜΒΡΥΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Βλαστικά γεννητικά κύτταρα και αποτυπώματα 1ης και 2ης γενεάς. Δημιουργία, διατήρηση και διαγραφή γονιδιακής αποτύπωσης κατά την ανάπτυξη. Πολυγενεακή και διαγενεακή επίδραση βλαπτικών ουσιών. Αναπτυξιακή πλαστικότητα. Υπόθεση Barker. Γονιμοποιητική ισχύς των γαμετών και αναπαραγωγικό δυναμικό του ζεύγους. Έλεγχος της ακεραιότητας της χρωματίνης του σπερματοζωαρίου και των κοκκιωδών κυττάρων του ωοθυλακίου. Μορφολογικά κριτήρια και ενεργοποίηση του αρσενικού γαμέτη. Αντίδραση ακροσώματος, φάσεις γονιμοποίησης. Το γονιμοποιημένο ωάριο. Αποτελέσματα και παραλλαγές της φυσιολογικής γονιμοποίησης. Αρχές Εμβρυϊκής/Περιγεννητικής Παθολογικής Ανατομικής. Περιγραφή συγγενών ανωμαλιών. Αίτια και παράγοντες κινδύνου. Γενετικοί παράγοντες. Περιβάλλον και τερατογόνοι παράγοντες. Πολυπαραγοντική αιτιολογία συγγενών ανωμαλιών. Αναγνωρισμένες περιβαλλοντικές εμβρυοπάθειες. Διαταραχές στη διαφοροποίηση του φύλου και στην ανάπτυξη του γεννητικού συστήματος άρρενος και θήλεος. Πρωτοπαθείς και Δευτεροπαθείς συγγενείς ανωμαλίες. Διάκριση γενετικών και σποραδικών συνδρόμων συγγενών ανωμαλιών. Διάκριση χρωμοσωμικών και μη χρωμοσωμικών συνδρόμων συγγενών ανωμαλιών. Διαταραχή πεδίου ανάπτυξης. Ακολουθία. Συνδυασμός. Ενδομήτριες λοιμώξεις ως αίτιο συγγενών ανωμαλιών. Πολύδυμη κύηση ως αίτιο συγγενών ανωμαλιών. Νεοπλασία στο έμβρυο. Τεχνικές υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και συγγενείς ανωμαλίες. Επιγονιδίωμα και επιγενετικοί μηχανισμοί ελέγχου της έκφρασης γονιδίων. Επιγενετικός σκληρός δίσκος. Μεθυλίωση DNA και ακετυλίωση ιστόνης. Επιγενετικός επαναπρογραμματισμός στο έμβρυο. Επιγενετικές διαφορές σε μονοζυγωτικούς διδύμους. Πολυκυστικές ωοθήκες (Polycystic ovaries-PCO): Υπερηχογραφικά κριτήρια, ορμονικό προφίλ. Σύνδρομο υπερινσουλιναϊμίας - υπερανδρογοναιμίας. Σύντομη διαφορική διάγνωση (όγκοι ωοθήκης - συγγενής υπερπλασία των επινεφριδίων). Ένζυμα μεταβολισμού των ωοθηκικών ανδρογόνων. Σχετιζόμενες γονιδιακές μεταλλάξεις. Επίδραση των ανδρογόνων στην έκφραση γονιδίων. Ενδομήτρια επίδραση της υπερέκκρισης ινσουλίνης - ανδρογόνων στο θήλυ έμβρυο και στην ενήλικη ζωή (καταμήνιος κύκλος, ανωορρηξία, υπογονιμότητα, αποβολές). Ο ρόλος του σωματικού βάρους. Σύγχρονη θεραπευτική αντιμετώπιση. Η ενδομήτρια ζωή ως καθοριστικός παράγοντας για τη μελλοντική υγεία του ατόμου. Οι μακροπρόθεσμες συνέπειες της επίδρασης του περιβάλλοντος κατά την εμβρυϊκή ανάπτυξη. Η θεωρία της εμβρυϊκής απαρχής των ενήλικων νοσημάτων.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ I

Γήρανση δέρματος. Δράση ελεύθερων ριζών στο δέρμα - Αντιμετώπιση. Συντήρηση καλλυντικών. Ανεπιθύμητες ενέργειες από τα συντηρητικά. Φθαλικά παράγωγα στα καλλυντικά. Νανοϋλικά στα καλλυντικά. Ποιοτικός έλεγχος καλλυντικών. Τοξικολογικές παράμετροι (NOAEL, MoS). Συστατικά των τροφίμων. Πρόσθετα τροφίμων. Μικροβιολογική αλλοίωση των τροφίμων. Τροφομεταφερόμενες ασθένειες και Βακτηριακή παθολογία - τοξίνες και λοιμώξεις. Υγιεινή της παραγωγικής διαδικασίας - η άποψη της μηχανικής και της μικροβιολογίας. Επικινδυνότητα τροφίμων. Φυσικοί, χημικοί και μικροβιολογικοί κίνδυνοι. Συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων. Ρόλος HACCP (Ανάλυση Κινδύνου - Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου) στην εξέλιξη και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης ποιότητας τροφίμων. Τύποι πιστοποίησης. Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων. HACCP και διαχείριση ποιότητας - Πρόσφατες εξελίξεις. Χημικές ουσίες - Φάρμακα και βλαπτικές επιδράσεις. Μηχανισμοί δράσης χημικών ουσιών - φαρμάκων. Χημικές ουσίες και καρκίνος. Ενδοκρινικοί διαταράκτες. Ανοιχτά παράθυρα έκθεσης.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ II

Σημαντικές πλανητικές και τοπικές επιδράσεις των ακτινοβολιών. Διαστημικές δραστηριότητες και ακτινοβολίες. Τρωτότητα, επικινδυνότητα και διακινδύνευση στις ακτινοβολίες. Βασικές περιβαλλοντικές αρχές και εφαρμογές στις ακτινοβολίες. Κανόνες προσδιορισμού και ανάλυσης της διακινδύνευσης. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αξιολόγησης της διακινδύνευσης. Υπολογισμοί και μετρήσεις. Γαλαξιακή και Ηλιακή Κοσμική ακτινοβολία. Σύσταση και Προέλευση. Ενεργειακά φάσματα. Ηλιακή διαμόρφωση Κοσμικής ακτινοβολίας. Μακρόχρονες και βραχύχρονες μεταβολές αυτής. Διαστημικός καιρός. Μετρητές Νετρονίων. Παγκόσμιο Δίκτυο. Επικαιροποίηση γεγονότων σε πραγματικό χρόνο. Εφαρμογές. Επιδράσεις σε τεχνολογικά συστήματα επίγεια και διαστημικά. Επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία. Κατηγορίες ήχων, θόρυβος, χαρακτηριστικά του ήχου (χροιά, συχνότητα, ένταση). Ακουστότητα, μονάδες, ηχητικές πηγές, μετάδοση του ήχου. Επιδράσεις του θορύβου (ψυχολογικές, στην ακοή, λοιπές επιδράσεις στην υγεία, άλλες δυσμενείς συνέπειες). Μέτρα αντιμετώπισης του θορύβου: Διοικητικά και τεχνικά μέτρα (στην πηγή, στη διαδρομή, στον δέκτη).

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ III

Σχέση περιβαλλοντικής έκθεσης με καρκινογένεση: Χημική καρκινογένεση, Μεταβολίτες, Ολικό φορτίο σώματος, Ακτινοβολίες. Είδη ατμοσφαιρικών ρύπων και αιωρούμενων σωματιδίων. Πηγές ατμοσφαιρικών ρύπων και αιωρούμενων σωματιδίων. Επιπτώσεις στην Υγεία: Οξέα φαινόμενα - Μακροχρόνιες βλάβες. Οι κυριότεροι αέριοι ρυπαντές. Μηχανισμοί δράσης των ρύπων. Αναπνευστικά νοσήματα από την περιβαλλοντική έκθεση. Μυοκαρδιακά κύτταρα. Ερεθισματαγωγό σύστημα. Ισχαιμία, υποξυγοναιμία, οξειδωτικό stress. Παθήσεις

καρδιάς - αγγείων. Παράγοντες κινδύνου, κάπνισμα, διατροφή, αλκοόλ. Μέτρηση καρδιαγγειακού κινδύνου. Ατμοσφαιρική ρύπανση, αιωρούμενα σωματίδια, δείκτης ποιότητας αέρα. Ρύπανση νερού και εδάφους. Βαρέα μέταλλα. Κλιματική αλλαγή. Ηχορύπανση. Διαταραχή κirkάδιου ρυθμού. Ηλεκτρομαγνητικά πεδία. Κοσμική ακτινοβολία. Γεωμαγνητική δραστηριότητα. Πληθυσμιακός και γεωγραφικός κίνδυνος. Επαγγελματική έκθεση. Ιατρογενείς παράγοντες, χημειοθεραπεία, ακτινοθεραπεία. Νεογνική και Παιδική ηλικία: Ανοιχτά παράθυρα έκθεσης σε ρύπους εσωτερικών χώρων/εξωτερικών χώρων/αέρια ρύπανση/κλιματική αλλαγή.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Βήματα υιοθέτησης των Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ). Παράμετροι που συμβάλλουν στην επιτυχία των ΣΠΔ. Πρότυπα Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Κανονισμός EMAS. Το Πρότυπο ISO 14001. Αξιολόγηση κινδύνου για τον άνθρωπο και το περιβάλλον: Συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων. Αναγνώριση πηγών κινδύνου. Εκτίμηση τοξικότητας, σχέση δόσης/συγκέντρωσης και βιολογικής ανταπόκρισης, καρκινογενείς και μη καρκινογενείς επιδράσεις. Εκτίμηση έκθεσης. Χαρακτηρισμός του κινδύνου, εκτίμηση της αβεβαιότητας. Ορισμός και έννοια της καινοτομίας σαν κοινωνικό, τεχνολογικό, οικονομικό και πολιτικό φαινόμενο και συνέπειες για το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον. Σημαιολογική διασύνδεση δημιουργικότητας, εφευρετικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας με την διαχείριση της περιβαλλοντικής αλλαγής. Ψηφιακή οικονομία της γνώσης, συνεργατική οικονομία, ψηφιακός μετασχηματισμός, διαδίκτυο των πραγμάτων, smart cities, ψηφιακή συλλογιστική, καινοτομία επιχειρηματικού προτύπου, τετραπλή και πενταπλή έλικα καινοτομίας και περιβάλλον - Θεωρία, πράξη και πολιτική.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΒΙΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ορισμός Βιοοικονομίας. Η Βιοοικονομία ως η μελλοντική οικονομία στον πλανήτη. Η έννοια της κυκλικής οικονομίας. Εθνικές Στρατηγικές Βιοοικονομίας. Βιοοικονομία και οι 17 στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Βιοοικονομία στην Ελλάδα.

Προστασία του περιβάλλοντος από πλευράς Δημοσίου και Ιδιωτικού δικαίου. Φορείς και αποδέκτες των δικαιωμάτων επί του περιβάλλοντος. Η προστασία της υγείας ως στοιχείο περιβαλλοντικής προστασίας. Ευθύνη αποζημίωσης για περιβαλλοντικές βλάβες. Προστασία του περιβάλλοντος μέσω της Ευρωπαϊκής και Διεθνούς νομοθεσίας. Οι Περιβαλλοντικές Αρχές της Προφύλαξης και της Πρόληψης.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ανθρωπογενείς μεταβολές σύνθεσης αέρα σε κλειστούς χώρους. Παράγοντες σύνθεσης αέρα κλειστών χώρων: Παραμονή ανθρώπων, ανοιχτή καύση (θέρμανση, παρασκευή τροφών), μηχανές εσωτερικής καύσης, αμιάντος (ιδιότητες, χρήσεις, συνέπειες), υλικά MMMF, φορμαλδεΐδη, ραδόνιο (πηγές, ιδιότητες, συνέπειες,

αντιμετώπιση). Σύνδρομο του άρρωστου κτηρίου. Κλιματιστικά και νόσος των λεγεωναρίων. Μέθοδοι αερισμού, φυσικός και τεχνητός αερισμός, μορφές εφαρμογής τους και χαρακτηριστικά τους. Εφαρμογές αερισμού σε επιλεγμένους χώρους: Μαγειρεία, τουαλέτες, χώροι συνάθροισης του κοινού, νοσοκομεία κ.λπ. Παράμετροι θερμικής άνεσης, θερμοκρασία, υγρασία κ.λπ. Χαρακτηριστικά του αστικού τοπίου και συνέπειες της δόμησης στο κλίμα της πόλης, θερμική αστική νησίδα, αστική χαράδρα. Βιοκλιματικός σχεδιασμός κτηρίων, οικολογικό κτήριο. Ορισμός και Νομοθεσία Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Χωρική κατανομή ΑΠΕ στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Ενεργειακή ζήτηση και ενεργειακό μίγμα στην Ελλάδα. Ηλιακή/Αιολική/Κυματική/Υδροηλεκτρική ενέργεια, Γεωθερμία, Βιομάζα: Αρχές λειτουργίας, Τεχνικά χαρακτηριστικά, Εφαρμογές. Εξοικονόμηση ενέργειας.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κοινωνιολογία και Περιβάλλον. Κοινωνικοί παράγοντες του περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Το περιβαλλοντικό κίνημα. Η θεωρία της κινητοποίησης πόρων. Οικολογικός εκσυγχρονισμός. Κοινωνία της διακινδύνευσης. Ρητή Γνώση, Άρρητη Γνώση, Διεπιστημονικότητα. Τυπική, Μη-Τυπική, Άτυπη Εκπαίδευση, Κριτική Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση. Ιστορική Ανασκόπηση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Η Σύγχρονη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Περιβαλλοντική Επικοινωνία. Κανάλια Πρόκλησης Ευαισθητοποίησης και Διανομής Γνώσης/Πληροφορίας, Σύγχρονες Τεχνολογίες. Η Περιβαλλοντική Υγεία στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Η Περιβαλλοντική Υγεία στη Διεπαφή Επιστήμης - Πολιτικής. Παραδείγματα, Εφαρμογές και Προοπτικές της Σχολικής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τέχνες και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ιατρική Ηθική και Όρκος του Ιπποκράτη. Διατροφή και σωματική άσκηση. Επίδραση του αέρα και του νερού στην υγεία. Κλιματικές επιδράσεις στην υγεία. Σύνδεση του ανθρώπου με το Σύμπαν. Περιβαλλοντική ηθική. Θεωρία των χυμών ως περιγραφή των βασικών δομικών στοιχείων του ανθρώπου.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Άρθρο 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Π.Μ.Σ. δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η οργάνωση μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύναται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και δεν εμπεριέχουν πρακτική, εργαστηριακή ή κλινική εξάσκηση των φοιτητών/τριών, που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών με φυσική παρουσία.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 8

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 20% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τρια ξεπερνά το 20% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη Σ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ή κλινικές ασκήσεις ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται

από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και της Ιατρικής Σχολής μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής.

8.5 Το ποσοστό συμμετοχής των εργαστηριακών ασκήσεων, εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/ης διδάσκοντα/ουσα κάθε μαθήματος και αναγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.9 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.10 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο το εργαστήριο ή η άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

8.11 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσα και απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής.

8.12 Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.13 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.14 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \text{ΣΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι ενενήντα (90) ECTS.

Άρθρο 9 ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του κάθε Π.Μ.Σ.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η αγγλική ή η ελληνική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) της Ιατρικής Σχολής ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους,

β) Ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) Συνεργαζόμενοι Καθηγητές,

δ) Εντεταλμένοι Διδάσκοντες,

ε) Επισκέπτες Καθηγητές ή Επισκέπτες Ερευνητές,

στ) Ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. της Ιατρικής Σχολής, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.8 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Άρθρο 10 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/στις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής, μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριων, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α' εξαμήνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς τη Σ.Ε. και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το Π.Μ.Σ. μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

10.8 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύναται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.9 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.10 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 16).

10.11 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.12 Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των οκτακοσίων (800) ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.

10.13 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν κατά τη διάρκεια των Σπουδών τους να αξιοποιούν τον θεσμό του Ακαδημαϊκού Συμβούλου. Η κατανομή των φοιτητών στους Ακαδημαϊκούς Συμβούλους γίνεται με απόφαση της Σ.Ε. Ανάλογα με τον αριθμό των μεταπτυχιακών φοιτητών, η Σ.Ε. δύναται να αναθέτει καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου, εκτός των Μελών ΔΕΠ, σε μέλη Ε.ΔΙ.Π, Ε.Ε.Π, Ε.Τ.Ε.Π., Διδάκτορες, Ομότιμα ή Αφυπηρετήσαντα Μέλη ΔΕΠ (με την προϋπόθεση ότι είναι διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.). Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος μπορεί να έχει υπό την παρακολούθησή του πάνω από έναν φοιτητή.

Άρθρο 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 12

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

12.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια της Ιατρικής Σχολής.

12.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

12.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

- α) τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
- στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

12.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

12.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

12.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

- α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,
- β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 13

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

13.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

- α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) της Ιατρικής Σχολής ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους,
- β) Ομότιμους Καθηγητές/τριες ή Αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,
- γ) Συνεργαζόμενους/ες Καθηγητές/τριες,
- δ) Εντεταλμένους/ες Διδάσκοντες/ουσες,
- ε) Επισκέπτες Καθηγητές/τριες ή Επισκέπτες Ερευνητές/τριες,
- στ) Ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α

του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

13.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύναται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύναται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

13.3 Με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

13.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,
- β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),
- γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),
- δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

13.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

13.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύναται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 14
ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

14.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

14.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

14.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

14.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

14.5 Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία».

Άρθρο 15
ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

15.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής και σε χώρο της Ιατρικής Σχολής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής, του Κοσμήτορα της Σχολής Επιστημών Υγείας ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

15.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

15.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον Πρόεδρο της Ιατρικής Σχολής και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας.

Άρθρο 16
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.

16.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της Ιατρικής Σχολής που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

16.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του Π.Μ.Σ. και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ.

Η εσωτερική αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του Π.Μ.Σ.,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/τις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Τα αποτελέσματα αξιοποιούνται, κοινοποιούνται και αποβλέπουν στη βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών, τη βελτίωση των παροχών του και την αποδοτικότητα των διδασκόντων του.

Άρθρο 17
ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 18
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Διατριβών Ε.Κ.Π.Α. ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ